



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. II. Fori Competentis Divisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

4
 tentia Orbis totius dominium illi asserens.

5. Forum Competens ab Ifidoro *c. forus de V. S.* dicitur *litium exercendarum locus*. Quæ definitio ut vitio careat, addendum vel subintelligendum est *necessariò à litigantibus adeundus*. Cum enim non quovis loco conveniri reus possit, tametsi ibi lites exerceantur, is tantum locus competens erit, in quo reus cogitur respondere, vel quòd illum sibi proprium fecit constituendo ibi domicilium, ineundo contractum, committendo delictum &c. vel quòd in eum consensit, Judici non suo jurisdictionem prorogando, aut commissarium postulando, vel in causa ad plures iudices pertinente fuit ab alterutro eorum præventus. An autem propterea, quòd quis coram hoc Judice ratione vel delicti, vel contractus, aliòve ex capite, respondere cogatur, ejus subditus dicens sit, quæstio nominis est. Quod quamvis post Socin. Decium, Alexandr. ac alios negant Gail. *de Pignorat. c. 15. n. 3. & 6.* Heigius *p. t. q. 18. n. 5.* Ziegler *§. Landsassij concl. 1. n. 72.* Knipschildt *de Jurib. Civit. Imperial. L. 1. c. 12. n. 54.* Melius tamen affirmant S. Thomas *2. 2. q. 67. art. 1. ad 3.* Suar. *de Censur. disp. 1. sect. 7. n. 1.* Pet. Barbosa *in L. Hæres absens §. proinde ff. de judicijs*, Oliva *de foro Eccles. p. 3. q. 1. n. 42.* ac alij: quia correlativa sunt habere jurisdictionem, & esse subditum. *Clem. Pastoral. §. Cæterum de Re judic. c. à nobis 21. de sent. Excomm. L. ult. ff. de jurisdic. omn. jud. L. 1. §. 2. ff. quod quisque juris.* Certum tamen est, & convenit inter omnes, ratione dumtaxat domicilij simpliciter dici subditum: eum verò, in quem ex alio tantum capite, v. g. ratione feudi, contractus, delicti &c. jurisdictio exercetur, subditum solum esse secundum quid, ut explicat Barbosa *l. c. §. fin. à n. 39.*

§. II.

Fori Competentis Divisio.

SUMMARIUM.

6. *Fori divisio in Ecclesiasticum & Seculare.*
7. *Ecclesiastici in Externum & Internum.*

8. *Exter.*

8. Externi in Ordinarium & Extraordinarium. Ordinarij in Commune & Singulare.

9. Et in Contentiosum ac Voluntarium.

6. Forum primâ & principali divisione distingui solet in Ecclesiasticum & Seculare. Duo quippe sunt, quibus principaliter hic mundus regitur: auctoritas sacra Pontificum & Regalis potestas, ut dicitur *Can. 10. dist. 96. sive Sacerdotium, & Imperium; illud quidem divinis ministrans, hoc autem humanis præsidens, ac diligentiam exhibens*, ut loquitur Justin. *Novell. 6. prin.* Utrumque regit & vegetat, illud velut Sol, istud ceu Luna, ut dicitur *c. solitæ 6. de Major. & obed.*

7. Ecclesiasticum seu Sacrum subdividitur in Externum & Internum. Hoc est, quod intus in mente hominis, ubi Conscientia residet, exercetur, ut loquitur Suar. *L. 3. de leg. c. 21. n. 2.* & ideo *Forum Conscientiæ* appellatur, ac ab Augustino dicitur *Forum Poli*, seu Dei, *can. ult. 17. q. 4.* Externum est, in quo de actibus externis & per actus externos agitur. Forum Sacrum subdividitur in Forum Conscientiæ simpliciter, & in Forum Pœnitentiæ, seu Pœnitentiale & Sacramentale. Quamquam enim juxta aliquos DD. Conscientiæ & Pœnitentiæ Forum sint convertibilia, & synonyma, re ipsa tamen distinguuntur. Nam licet Pœnitentiale sit etiam Conscientiæ Forum, & in illo comprehendatur; non tamen è converso Forum Conscientiæ semper idem est ac Pœnitentiale, sed patet latius, estque generalius, cum multa pertineant ad conscientiam, quæ extra Sacramentum Pœnitentiæ fieri possunt, ac culpam non supponunt, uti supponit Pœnitentiæ Forum. Sic pro Foro Conscientiæ absque administratione Sacramenti Pœnitentiæ & remissione vel vindicta alicujus culpæ sæpe dantur privilegia, gratiæ, ac dispensationes in impedimentis matrimonij occultis, irregularitatibus, præceptis ac legibus; fiunt absolutiones à censuris; conceduntur Indulgentiæ &c. uti docet praxis Ecclesiæ, & observant Emm. Rodriq. *tom. 1. quæst. Regul. p. 61. art. 10. Sanch. de matr. L. 8. disp. 34. n. 20. Suarez. de Legib. L. 8.*

c. 6. n. 13. § 15. Oliva de Foro Eccles. p. 1. q. 1. n. 16. Posset non incongruè etiam Forum Sæculare seu Civile in *Externum & Internum* dividi, cùm leges etiam civiles obligent in conscientia, nisi ex mente Legislatorum nolentium sub culpa obligare, aut usu interpretativo populi sint merè poenales, ut cum S. Thoma 1. 2. q. 96. art. 4. ac communi Catholicorum sententia latè tradunt & explicant Navarr. in *summa* c. 23. n. 54. Covarruv. in *reg. Peccatum* p. 2. §. 3. Bellam. tom. 2. *Contr. L. 3. de laicis* c. 11. Turrian. L. 5. *advers. Magdeburg.* c. 9. Suar. L. 3. *de Leg. c. 21. n. 5.* ubi ait, esse assertionem vel de Fide, vel proximam Fidei, idèmq; asserit Salas de *Legib. disp. 15. sect. 1. n. 7.* & esse *de Fide* absolutè asserunt Tapia, Texeda, & Gabr. Vasq. apud Moyatr. 6. *select. qq. disp. 4. q. 4. n. 31.* eò quòd *qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.* Rom. 13. v. 2. Est autem ibi sermo etiam de potestate sæculari, uti patet cùm ex consequentibus, tum ex præcedentibus his verbis *Non est enim potestas nisi à Deo: quæ autem sunt (potestates) à Deo ordinatae sunt.* Per *damnationem* verò ibi intelligi damnationem apud Deum propter culpam, constat ex eo, quòd Apostolus Principem etiam sæcularem *ministrum Dei* dicit, eique obediendum esse *non tantum propter iram,* seu vindictam de transgressoribus sumendam à Legislatore, *sed etiam propter conscientiam,* seu ad vitandum culpæ reatum apud Deum. Idem significant verba S. Petri *epist. 1. c. 2. subjecti estote omni humanae creaturae propter Deum, sive Regi &c. quia sic voluntas Dei est.* Unde etiam de Principibus Sæcularibus procedit illud Christi Dom. *qui vos audit, me audit: qui vos spernit, me spernit.* Habet igitur potestas secularis Forum tam Internum & Externum, dum plurimæ, aut pleræque ejus leges, in Foro simul Conscientiæ & Externo obligant: aliquæ verò, nimirum merè poenales (quales dari hîc supponimus) solum in externo. Nihilominus quia leges civiles solum ordinantur ad externam politiam, & rectam gubernationem populi, quæ sufficienter obtinetur per actus externos, nec per se & directè tendunt ad vinculum spirituale,

le, quale est obligatio in conscientia, idcirco Forum Internum non male attribuitur soli potestati Ecclesiasticæ, utpote quæ directè intendit etiam internam gubernationem & beatitudinem subditorum supernaturalem: non verò solum temporalem, uti potestas secularis.

8. Forum Externum distingo cum Ummio *disp. 8. ad process. iudic. tb. 1. in Ordinarium & Extraordinarium, Ordinarium in Commune & Singulare.* Nam Iudices alij in personas & causas specialiter non exemptas ordinariam jurisdictionem habent ratione vel domicilij, vel delicti in suo territorio commissi, aut rei ibidem sitæ &c. alij extraordinariam & ex accidenti advenientem, uti fit per prorogationem, aut connexionem & continentiam causarum. Ummius *l. c. tb. 15.* & Bachov. *de action. disp. 1. tb. 28.* Quò reduci quoque potest Reconventio. Sunt quoque certæ cum causæ tum personæ, in quas ordinaria quidem jurisdictio exercetur, ea tamen non communis omnibus, sed singularis his vel causis vel personis, uti sunt Causæ Sacræ, Feudales, Fiscales &c. & personæ privilegiatæ, ut Clerici, Nobiles, Studiosi &c. Quam ob causam hoc Forum Singulare dicitur *Privilegiatum.* Similis distinctio cum Bachovio *l. c. tb. 3.* fieri potest in Forum *Commune*, in quo quæcunque actiones, Civiles & Criminales, in rem & in personam, rectè instituuntur: quale forum tribuit locus domicilij. Et in *Proprium*, quod ultra commune in singulis causis accedit: velut in criminalibus locus, ubi committitur delictum, in actionibus in personam locus contractûs, in actionibus in rem locus rei sitæ.

9. Denique cum Jurisdictio alia sit *Contentiosa*, alia *Voluntaria* *L. 2. ff. de Offic. Proconsul.* illa, quæ exercetur in invitum, cum duo pluresve de causa quadam iudicio contendunt *L. inter 83. §. 1. V. iudicium ff. de V. O.* ista, quæ expeditur inter volentes, puta in manumissionibus & adoptionibus *cit. L. 2. de Offic. Proconsul.* bonorum possessionis agnitione *L. 1. ff. de iurisdic. & L. ult. C. qui admitti ad bon. poss.* nec non in dispensationibus, absolutionibus &c. idcirco Forum pariter distingui in *Contentiosum & Voluntarium* potest

potest, in quo videl. Jurisdictio vel Contentiosa, vel Voluntaria exercetur. Hanc divisionem secutus, ubi hac parte primâ Fori naturam explicavero, parte II. agam de Foro Ordinario Communi, quo comprehendo Forum Domicilij, Contractus, Delicti, Rei sitæ: parte verò III. de Foro Ordinario Singulari, quod habent certæ personæ privilegiatæ: parte IV. de Foro Extraordinario, quo comprehendo *Prorogationem, Delegationem, Connexionem seu Continentiam causarum, & Reconventionem.* Parte demum quintâ afferam causas, quæ privativè ad Forum vel Seculare vel Ecclesiasticum pertinent, vel cumulativè ad utrumque: hanc divisionem methodicam & aptam arbitratus ad vitandam confusionem; interim non ignarus, ab alijs aliam fieri, ab alijs nulum hic ordinem servari.

CAPUT II.

De Obligatione sequendi Forum Competens.

§. I.

Competentia Fori unde cognoscatur.

SUMMARIUM.

10. *Multiplex Fori Competentis dignoscendi ratio proponitur.*

10. Cum omnis potestas & jurisdictio, quæ homini in hominem competit, limitata sit, perspicuum est, non omne Forum respectu cujusvis aut personæ aut causæ esse competens, sed limitatam esse quamcunque jurisdictionem, & ultra suam peripheriam ac fixos limites extendi non posse; seu, quod idem sonat, eum, qui jurisdictioni præest, supra suam jurisdictionem jus dicere non posse *L. fin. ff. de Jurisdic. & tot. tit. C. si à non compet. iud. nisi partes jurisdictionem prorogent. L. 2. ff. eodem.* Hinc illa Pauli J. C. regula cit. *L. fin. Extraterritorium jus dicenti impunè non paretur.* Quæ sententia etsi inspecto duntaxat cortice verborum solum dicere videatur, Judicem, si extra suum territorium corporaliter existat, suis subditis jus ibi dicere non posse: sensus tamen ejusdem plenior